

Titel: Kapitel 18.

Citation: "Kapitel 18.", i *1905/1906: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r16-shoot-chptrd1e4858.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: 1905/1906: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel 18.

Syn og Skøn.

§ 183.

Naar der i en borgerlig Sag fremsættes Begæring om Optagelse af Syn eller Skøn, og Begæringen af Retten tages til Følge, saavel som naar i en Straffesag de i § 720 nævnte Betingelser foreligge, udmelder Retten ved et Udmeldelsesdekret en eller flere Syns- eller Skønsmænd. Dersom den, der skal tilkaldes, har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af vedkommende Syn eller Skøn, sker i Straffe- sager Tilkaldelsen ved Rettens til ham rettede Begæring.

Personer, som bo udenfor vedkommende Rets Embedsomraade, kunne kun ud- meldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der indenfor Rets- kredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen.

§ 184.

Kun Personer, der ere uberygtede og kunne edfæstes, jfr. §§ 175 og 176, kunne udmeldes til Syns- eller Skønsmænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 62 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændig- heder maa tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 62 nævnte Personer kun. for saa vidt det ikke er muligt at lindre andre lige saa gode.

§ 185.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmænd.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønssforretningens Udførelse vilde medføre stort Be- svær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse. Det samme gælder om den, der har fyldt 65 Aar.

§ 186.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Fore- tagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Øjemedet

kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

Skal i en Straffesag en Kvinde synes paa Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Øjemedets Opnaaelse er tilstrækkeligt, ærbare Kvinder dertil vælges, navnlig bør, hvor Spørgsmaal foreligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jordemødre benyttes, for saa vidt disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 187.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved. Retten bør forinden Udmeldelsen meddele Parterne — i borgerlige Sager dog kun, hvis de ere mødte —, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at udtale sig om disse. Denne Regel kan i Straffesager tilsidesættes, naar Omstændighederne ikke tillade dens lagttagelse.

Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne i borgerlige Sager ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 188.

I borgerlige Sager maa det i Udmeldelsesdekretet tydeligt angives, hvad der er Forretningens Genstand og Øjemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse — og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og beedige deres Erklæring.

I Straffesager foretages den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage udenfor det sædvanlige Tingsted — medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat lagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, saasom af Sømmelighedshensyn, findes uhensigtsmæssig eller ufornøden, i hvilket Tilfælde Retten kan

overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse udenfor Retsmøde. I saadant Tilfælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem saadan Meddelelse om Synets eller Skønnets Genstand og Øjemed, som i første Stykke nævnt, samt saadan anden Anvisning, som maatte udkræves. Skulle Mændene afgive skriftlig Erklæring, bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsbogen, hvoraf Udskrift overgives dem, at forelægge dem bestemte Spørgsmaal til Besvarelse. Tillige meddeles der dem de fornødne Oplysninger af Sagens Aktstykker og fastsættes en Frist til Erklæringens Afgivelse. Anse de yderligere Oplysninger fornødne, kunne de derom henvende sig til Retten.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skøn medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør saa vidt muligt en Del af denne holdes udenfor Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skønsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionsforretninger blive fremdeles staaende ved Magt.

§ 189.

I borgerlige Sager kan Retten, naar Syns- eller Skønsmændene bo eller op- holde sig langt fra det Sted. hvor Hovedsagen behandles, og deres Fremstilling under Domsforhandlingen skønnes at kunne undværes, i Udmeldelsesdekretet bestemme, at de skulle møde og afhjemle deres Forretning samt besvare fremsatte Spørgsmaal for en af Retten bestemt Underret.

I Straffesager tinder med Hensyn til Syns- og Skønsmænds Mødepligt Reglerne i § 160 tilsvarende Anvendelse.

Skulle Syns- eller Skønsmænd møde for en Underret ifølge en anden Rets Be- slutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

§ 190.

Udmeldelsesdekretet bliver uden Ophold at forkynde for de udmeldte i Over- ensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Under- ret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for dem, i borgerlige Sager desuden for Modparten.

I borgerlige Sager skulle Syns- og Skønsmændene give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaar, ligesom de ogsaa, naar Forretningen afgives skrift- lig (§ 191), have at meddele Parterne Genpart af den eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen.

Klage over Syns- og Skønsmænds Fremgangsmaade ved deres Forretning frem- sættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 191.

Syns- og Skønsmænd afgive, efter Rettens nærmere Bestemmelse, deres For- klaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring, eller mundtlig ved Afhøring inden Retten. Have Mændene afgivet skriftlig Erklæring, kan

yderligere Forklaring afæskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlem- mer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og

det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 192.

I borgerlige Sager have Syns- og Skønsmænd at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed, medmindre begge Parter give Afkald derpaa, Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

I Straffesager finder saadan Bekræftelse som i første Stykke nævnt kun Sted under Domsforhandlingen, samt naar Mændenes Erklæring eller Forklaring maa ventes at skulle benyttes som Bevis under denne uden personligt Møde af Mændene selv; i sidste Tilfælde skal et Retsvidne saa vidt muligt tilkaldes overensstemmende med § 57, saafremt en særlig Retsskriver ikke er til Stede.

§ 193.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmodet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 166 og 177 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. I borgerlige Sager kan dette dog kun ske efter Begæring af vedkommende Part, der i saa Fald ikke kan forlange

yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 194.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 166, sidste Stykke, givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 195.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 196.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor.

§ 197.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 198.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 3 Kilometer fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 30 Øre for hver løbende Kilometer, dels i Tærepenge 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skulle i borgerlige Sager tilbydes forud. I Straffesager kunne Mændene ved Ud- meldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud paa Godtgørelsen for Rejseudgifter saavel som paa de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tærepenge. I øvrigt blive de dem tilkommende Beløb at udbetale ved Rettens For- anstaltning.

Der tilkommer derhos Syns- og Skønsmænd Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 199.

Til Understøttelse under Efterforskningen i en Straffesag kan Politimesteren, naar Omstændighederne ikke tillade Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønsforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angaaende Forretningens Resultat. Ere de paagældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, ere de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Politikreds, i hvilken de bo. Udebliver eller vægrer nogen saaledes tilkaldt Syns- eller Skønsmand sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren paalægge ham en Bøde til Politikassen af indtil 20 Kr., at udrede inden en Uge, og, naar Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt, Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det staar da de paagældende frit for, i Overensstemmelse med § 790, for Retten at forebringe deres mulige Klager over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side.

Reglerne i den foregaaende Paragraf lunde tilsvarende Anvendelse ved Tilkaldelse af Syns- og Skønsmænd ved Politimesteren.

§ 200.

1905/1906: Lovforslag.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer. Under de i § 175 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted. Naar en Søforklaring skal afgives i en By, i hvilken en Landsret har Sæde, kan Forklaringen efter Rekvirentens Valg afgives for Landsret eller Underret. Dog har

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

det for Københavns Vedkommende sit Forblivende ved Bestemmelsen i Lov om Op-rettelse af en Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 § 16. saaledes at Udmeldelse af Personer til Besigtigelse af Handelsvarer og Skibe i Tilfælde, hvor der ikke er rejst Retssag, sker ved Formanden for Sø- og Handelsrettens 1ste Afdeling.